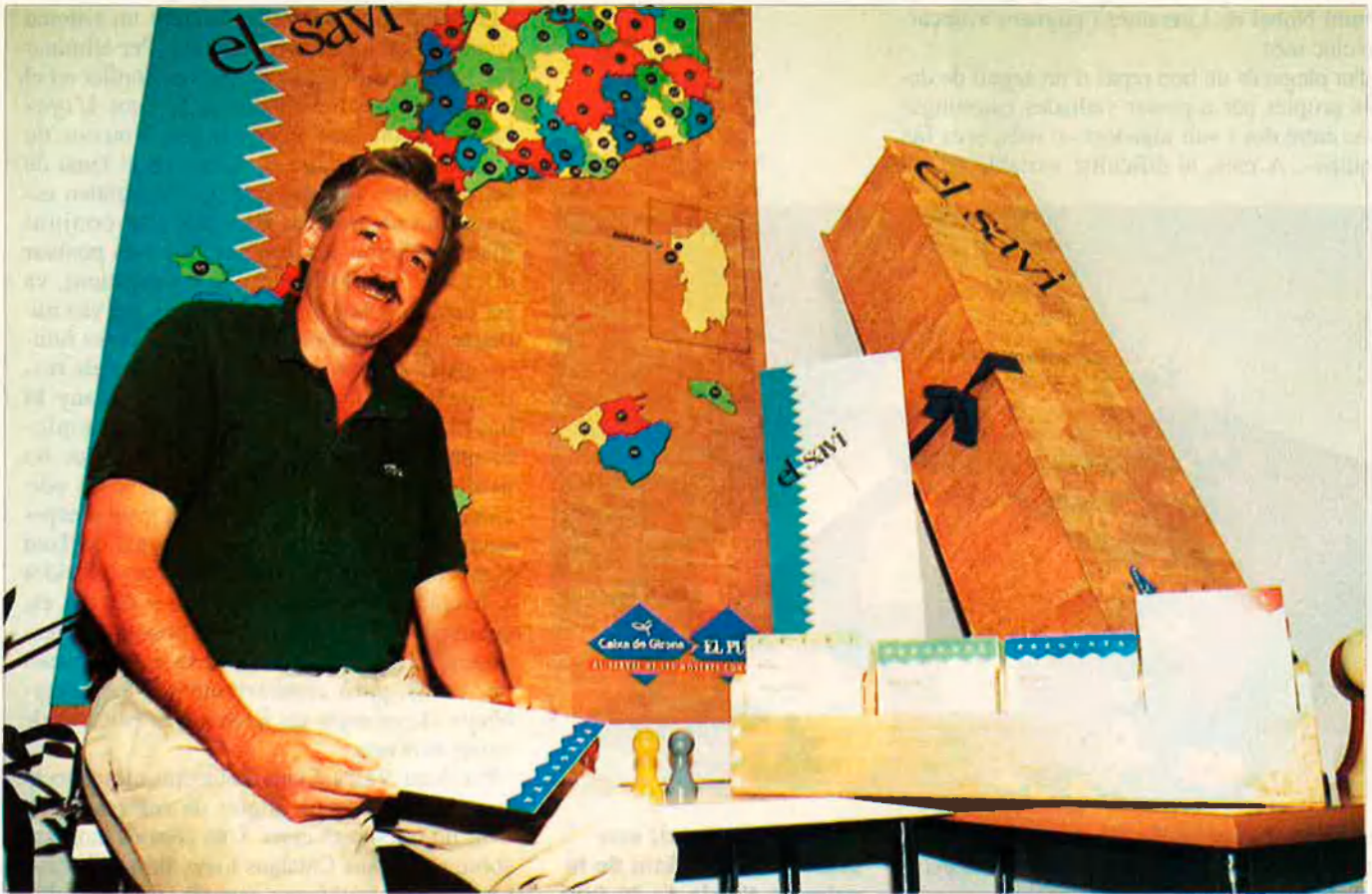

El joc indispensable

ARXIU

Toni Strubell, l'inventor del joc. El diari *El Punt* va recollir la idea que altres empreses havien desestimat.

Reunions familiars per les festes de Nadal, o simples trobades d'amics, es converteixen en moments inoblidables quan, a algú, se li acut de posar un joc de taula entre cafès i copes per fer la sobretaula. Però ara ja no caldrà barrinar inútilment per saber quin torero va perdre mig estómac en una famosa *corrida*, o quina era la plantilla del Reial Madrid l'any 1957, o quins reis d'Espanya van fer del seu país la primera potència naval. Tampoc no caldrà esforçar-se a fer la traducció simultània de preguntes i respostes. Des d'ahir 10.000 persones tenen a casa un nou joc català i en català.

Des del Pont de Suert, a l'Alta Ribagorça (casella 1), fins a l'Alguer (casella 90), *El Savi* convida a una llarga passejada per tots els racons de la nostra geografia. Sota els dissenys de l'atzar d'un dau, els jugadors aniran avançant comarca darrere comarca fins al final. Per avançar cal demostrar coneixements dels Països Catalans i respondre a preguntes d'història, fets i gent, llengua, cultura popular,

**Amb motiu del
quinzè aniversari,
El Punt ha llançat
al mercat un joc
de preguntes i
respostes
anomenat *El Savi*.
El jugador haurà
de trencar-se el
cap en multitud
d'aspectes de
les comarques de
tot el país.**

cultura menys popular, esports, geografia i natura. A més, hi ha preguntes de "caixa o faixa", que fan avançar o retrocedir de deu en deu; targetes de penalització i, per a evitar la penalització, targetes amb premis i targetes comarca, en què cal endevinar el nom de la comarca-casella i la seva capital.

La dificultat de les preguntes és diversa, tot i que és vital tenir una certa memòria popular, tan àmplia com per a respondre qui era Vicent Andrés Estellés, què signifiquen les sigles COC, quin tennista català és besnét de Manuel Carrasco i Formiguera (polític republicà afusellat durant la guerra del 36), quants tractors hi havia al Principat l'any 1990, de quin animal mític són descendents els lleidatans, segons la llegenda... Quasi totes les preguntes van acompanyades de tres opcions i d'una breu explicació. Però no sols cal tenir coneixements per superar els entrebancs, perquè la sort pot afavorir-nos o maltractar-nos amb premis o penalitzacions. Pot ser que la processonària s'estengui per la casella on som i ha-

guem de retrocedir deu caselles; que segrestin el guanyador dels Premis Octubre i haguem de retrocedir deu caselles més; o que tota la població dels Països Catalans domini el català parlat i escrit i puguem avançar vint caselles; o que un escriptor menorquí hagi guanyat el Premi Nobel de Literatura i puguem avançar-ne cinc més.

Tot plegat és un bon repàs d'un seguit de dades pròpies per a passar vetllades entretingudes, entre dos i vuit jugadors –o més, si es fan equips–. A més, la dificultat variable de les

preguntes fa que el joc sigui apte per a totes les edats, nivells culturals i llocs de residència dels Països Catalans.

Un vell projecte. *El Savi* no ha estat cosa de quatre dies. Fins que la idea no va quallar als cervells del diari *El Punt*, va passar força temps. Toni Strubell en va tenir la idea l'any 1990, i després d'elaborar-ne un primer projecte, el va presentar a diverses empreses de joguines. Cap de les indústries consultades per Strubell no van creure en el joc. Finalment, el joc va anar a parar als despatxos d'*El Punt*, a Girona, l'any 1992. "La idea de Toni Strubell ens va agradar molt i vam decidir de patentar-la i de tirar-la endavant. Vam capgirar el projecte original i vam acabar de definir-lo", explica Joan Vall i Clara, director d'*El Punt*. Toni Strubell havia recollit 2.000 preguntes. Per tal de ser rigorós en tots els àmbits va demanar l'ajuda d'uns col·laboradors d'excepció: Xavier Roqueta, Amics de l'Alguer, Martí Boada, Rafael Bonillo, Teresa Clota, Bernat Garrigós, Univers Bertrana, Lluís Garcia Sevilla, Núria Gavalda, Josep Guia, Rosa Llinàs, Jordi Martí, Xavier Massot, Carme Prats, Delfí Saavedra, Jordi Sargatal, Josep-Miquel Servià, Jordi Verrié i Conxita Vila.

'El Savi' ha tingut una molt bona acollida: de la primera tirada de 10.000 exemplars ja se n'han reservat tots els jocs gràcies a les comandes que s'han rebut d'arreu dels Països Catalans. La dificultat de les preguntes és diversa, tot i que és vital de tenir una certa memòria popular.

Aquestes 2.000 qüestions van ser revisades i en sortí una selecció de 1.000, dividides en quatre apartats: Història, Fets i Gent (targetes de color verd), Llengua i Cultura Popular (targetes grogues), Cultura i Esports (targetes vermelles) i Geografia i Natura (targetes blaves).

La selecció no es va fer seguint un sistema científic, sinó més aviat popular. Per eliminar les 1.000 preguntes sobreres, van confiar en el bon criteri dels treballadors d'*El Punt*. L'operació va consistir a formar grups *mixtos* de vuit persones: quatre d'enteses en el tema de les preguntes i quatre que no s'hi sentien especialment atretes. El veredictes conjunt d'aquests jurats heterogenis, que van puntuar d'1 a 3 el nivell d'interès de les qüestions, va ser decisiu. Una vegada escollides, les van numerar, per diferenciar-les de les edicions futures. Atès el gran èxit inicial del joc, els responsables ja han anunciat que cada any hi haurà un paquet de renovacions complementàries de les preguntes, perquè el joc no perdi interès. Ara bé, en aquestes noves edicions, encarregaran la feina a un grup d'especialistes que, seguint la idea original de Toni Strubell, crearan les noves preguntes referides a diversos punts del país, segons el seu pes específic. Com en altres jocs de preguntes i respostes, *El Savi* té previst d'editar complements per edats, però contràriament a jocs semblants, de moment no faran noves edicions de temes concrets.

Per Joan Vall i Clara l'objectiu més important és "d'oferir un seguit de referents que avui no tothom té clars. Una cosa és teoritzar sobre els Països Catalans i una altra és la crua realitat". *El Savi* forma part de la política dissenyada pel diari l'any 1989, en el desè aniversari d'*El Punt*. "Aquest joc és un element més de la nostra política de creixement. Pel trentè aniversari de la revista *Presència*, l'any 1995, començarem una línia d'edició de jocs d'ordinador de fons i forma catalans. Un dels primers de la col·lecció serà la versió informatitzada d'*El Savi*", explica Vall i Clara. Seguint la línia inicial d'*El Punt*, l'entrada en tots els àmbits de la comunicació escrita serà lenta, però segura. Per això, també en el mercat informàtic el procés serà lent, "sobretot perquè té un mercat encara insuficient, però ho farem", assegura Vall i Clara.

Perquè el joc fos econòmicament viable, han tingut en compte molts detalls. N'hi ha dos models, l'un amb publicitat, per 4.900 pesetes, i l'altre sense, per 6.995 pessetes. A més a més, només es podrà obtenir el joc per comanda telefònica trucant al número 972-220 220. El format del joc també és un aspecte en el qual s'ha equilibrat al màxim qualitat i economia. Pel director tècnic del joc, Lluís Cama, "ho podíem haver fet tot de plàstic i ens hauria sortit molt bé de preu, però vam considerar

que era una solució poc ecològica i que no ens satisfia estèticament. Hem volgut fer una cosa diferent i atractiva”.

Tot i que fins aquest diumenge, 11 de setembre, el públic no havia pogut veure el joc, la centraleta d'*El Punt* no para de comunicar. En una primera tirada han fet 10.000 exemplars, que ja són tots reservats. “Ja en preparem una segona, en què esmenarem els pocs errors de la primera”, comenta eufòric Joan Vall i Clara. Les comandes provenen sobretot de Girona i de Barcelona, però el joc també ha tingut molta acceptació al País Valencià, a les Illes, a la Franja de Ponent i a Catalunya Nord, segons el servei de vendes. 4.000 exemplars es repartiran a totes les escoles del Principat, amb el suport de diverses empreses esponsoritzadores, entre elles el diari *El Punt*. Joana Pou, mestra de vuitè d'EGB, a Barcelona, veu amb molt bons ulls aquesta iniciativa: “Pot ser una eina molt eficaç per fer conèixer el nostre país d'una manera que resulti entretinguda i estimulante per a la juvenalla catalana”.

De moment, la promoció s'ha fet a través del diari *El Punt*, la revista *Presència*, TV3, Catalunya Ràdio i aquest setmanari. És precisament el locutor Miki Moto, sempre tan preocupat pel desconeixement de les comarques catalanes, qui ha posat la veu a l'espot de ràdio i televisió.

Antecedents. Aquesta idea genial de Toni Strubell i d'*El Punt* no és nova. Ja fa força anys que el joc és utilitzat per a l'oci i la formació. Les primeres iniciatives foren els tren-

Miki Moto. El famós locutor, que va potenciar el coneixement de les comarques i les seves capitals al programa *Persones Humanes*, ha posat veu a l'espot de ràdio i televisió.

caclosques, amb un nombre de peces divers, sobre els Països Catalans, dels anys 70. Més endavant, també va aparèixer un joc de preguntes i respostes sobre totes les comarques catalanes, però sense gaire atenció a la forma i adreçat als infants, distribuït al Saló de la Infància i la Joventut. El primer gran joc fou *Tertúlia*, realitzat per la Fundació Ricard Ballester fa set anys. Aquest joc seguia el mateix esquema d'*El Savi*, en línies generals, però es restringia al Principat. També s'han fet altres jocs per fer conèixer la geografia del Principat i les Illes, jocs d'estratègia sobre la

D'entre les iniciatives de jocs que han fracassat destaca la versió en català del 'Trivial Pursuit'. Aquesta versió es va fer però l'empresa finalment no la va comercialitzar.

Guerra de Successió, jocs d'ordinador sobre llegendes catalanes i fins i tot *Omnium Cultural* va fer un joc de l'oca que invitava a fer un recorregut pels principals punts artístics nacionals –tot i que hi havia quatre comarques amb la capital equivocada–. Una altra iniciativa que no va prosperar fou la versió en català del joc internacional, i model de molts, *Trivial Pursuit*. Aquesta versió, en què va participar Joan Carreras i Pera, arribà a fer-se, però finalment l'empresa no es decidí a comercialitzar-la. En tot cas, a partir d'ara amb *El Savi* tindrem la versió definitiva, rigorosa i prou divertida d'un joc que ens ajudarà a conèixer cada cop més el nostre país. Fins i tot els acordats concursants dels hilarants programes de Miki Moto podran practicar tantes vegades com vulguin per no tornar a tremolar esperant la pregunta de la comarca.

Oriol Cortacans